

بازخوانی عرفان در حماسه عاشورا

کتاب «حماسه و عرفان» مجموعه ارزشمندی است که با هدف بازشناسی شخصیت‌های بی‌نظیر جهان اسلام،

کتاب «حماسه و عرفان» مجموعه ارزشمندی است که با هدف بازشناسی شخصیت‌های بی‌نظیر جهان اسلام، جایگاه هر یک از عرفان و حماسه و تناسب و ترابط بنیانی آن دو را تبیین نماید. بر این اساس در این اثر با مطالب ژرفی همانند هماهنگی آیین اسلام با فطرت، فضیلت حماسه و عرفان، خصال و ویژگی عارفان، عارفان حماسه ساز و حماسه سازان عارف، امیر عارفان و سرآمد حماسه سازان، مظاهر عرفان در حادثه عاشورا، جلوه‌های حماسی عاشورا، رمز جاودانگی حماسه عاشورا، حماسه امام سجاد (علیه السلام) در کوفه و شام و... آشنا خواهید شد.

حماسه و عرفان بنا به توصیف قرآن کریم از بهشت، بهشتیان در باغ‌های پر نعمت الهی بر کرسی‌های خود می‌نشینند و از شرابی سر به مهر به نام رحیق سیراب می‌شوند. مْهری که بر این شراب نهاده شده از مُشک است و قرآن دسترسی به آن را سزاوار رقابت و مسابقه می‌داند. این شراب در آمیخته با تسنیم است و تسنیم چشمه‌ای است که مقربان خدا از آن می‌نوشند.

به نظر علامه طباطبایی بنابر توصیف قرآن کریم چشمه تسنیم از شراب رحیق برتر است، زیرا این شراب به سبب آمیختگی با تسنیم دلپذیر می‌شود و از طرف دیگر، چون مقربان از تسنیم می‌نوشند، مرتبه آنان از نیکانی که با شراب رحیق سرمست می‌شوند بالاتر است. اما صرف آمیخته بودن محتوای رحیق با تسنیم و وصف قرآن کریم از این ترکیب، نمی‌تواند دلیل برتری یکی بر دیگری باشد، مگر آنکه این برتری از طریق بعضی روایات اثبات شود، یا از معنای کلمه مقربان برتری خاصی نسبت به معنای کلمه ابرار به دست آید.

تفسیر «تسنیم» از تفاسیر ارزشمند جهان اسلام است که طی بیش از ۴۰ سال کوشش و مجاهدت علمی - قرآنی آیت الله العظمی عبدالله جوادی آملی، فقیه، عارف، مفسر قرآن و از مراجع عظام تقلید برای فهم و تدبیر بیش از پیش اهل اندیشه و قرآن نگاشته شده است. این تفسیر در شمار «تفاسیر قرآن به قرآن» جای دارد. روش مؤلف، ذکر آیه یا آیات مورد نظر و بررسی آنها طی چهار مرحله است: «گزیده تفسیر»، «تفسیر آیه»، «لطایف و اشارات» و «بحث روایی». عنوان «تسنیم» مأخوذ از آیه ۲۷ سوره مبارکه مطفین در قرآن و نام چشمه‌ای در بهشت است.

دو مقوله عرفان و حماسه همواره در طول تاریخ از یکدیگر جدا نگاه داشته شده، تا یک دست صدا نداشته باشد. انگیزه‌های شیطانی فرعونیان و هواهای نفسانی نمرودیان، همواره تلاش می‌کرده تا بین این دو جبهه متحد شقاق ایجاد کند؛ بلکه کوشیده تا این دو نیروی بالنده را رو در روی یکدیگر قرار دهد تا با نیزه عرفان سینه حماسه را بدرد و با تیر حماسه قلب عرفان را هدف قرار دهد.

بدیهی است هیچ یک از این معارف کوچک‌ترین تضادی با یکدیگر ندارند. انگیزه اصلی جهاد و هدف حماسه عارف احیای توحید و اعلای کلمه الله و طرد هرگونه شرک و کفر است. با کاوش در زندگی معصومان (علیهم السلام)، همیاری سطوت حماسه را با شکوه معرفت مشاهده می‌کنیم که بارزترین نمونه و عالی‌ترین نمودار این هماهنگی را می‌توان در هنگامه عاشورا و قیامت کربلا به نظاره نشست.

کتاب «حماسه و عرفان» مجموعه ارزشمندی است که با همین هدف تنظیم شده، تا ضمن بازشناسی شخصیت‌های بی‌نظیر جهان اسلام، جایگاه هر یک از عرفان و حماسه و تناسب و ترابط بنیانی آن دو را تبیین نماید. بر این اساس در این اثر با مطالب ژرفی همانند هماهنگی آیین اسلام با فطرت، فضیلت حماسه و عرفان، خصال و ویژگی عارفان، عارفان حماسه ساز و حماسه سازان عارف، امیر عارفان و سرآمد حماسه سازان، مظاهر عرفان در حادثه عاشورا، جلوه‌های حماسی عاشورا، رمز جاودانگی حماسه عاشورا، حماسه امام سجاد (علیه السلام) در کوفه و شام و... آشنا خواهید شد.

تفسیر «تسنیم» در تفسیر هر آیه چهار مرحله را در نظر دارد: گزیده تفسیر، تفسیر آیه (مفردات)، اشارات و لطایف و بحث روایی که شاخصه ممتاز این تفسیر است.

سرانجام و پس از انجام نگارش ۸۰ جلد از تفسیر «تسنیم» اسفندماه سال جاری در همایش بین‌المللی «تفسیر تسنیم» این گنجینه نورانی به روی اهل معرفت و قرآن گشوده خواهد شد.

ایکنا به انگیزه آشنایی بیشتر اهالی قرآن و حدیث با این تفسیر وزین، هر روز یک چشمه نورانی از این تفسیر را در «تسنیم» به روی مخاطبان گرمی خود می‌گشاید.